כל הבשר פרק שמיני חולין

לד א מיי' פי"ח מהל' מקוואות הלכה כ טוש"ע י"ד סי' קפ"ו סעיף ג:

לה ב מיי' פ"ה מהל' איסו"מ הלכה יח:

לו ג מיי' פ"י מהלכות כלאים ה"ח סמ"ג עשין נו טוש"ע י"ד סי' קפ"ב סעיף ג:

רבינו גרשום

לפירות (זד היא) פליגא דרב נחמן דאמר רב נחמן כו' כלומר דאפי' רוצה ליטול ידיו לא שבקינן ליה: לחולין עד לפרק. עד פרק העליון של אצבעות: לתרומה עד פרק שני. לקדוש ידים ורגלים במקדש עד לפרק שלישי: עד כאן לחולין כלומר עד פרק ראשון לחולין עד פרק שני לתרומה: לוחשמואל דאמר רב נחמן כו' בין לחולין ובין לתרומה לקולא. כלומר עד פרק ראשון: לחומרא. עד פרק שלישי: לבני

ז) לפנינו ג"ל והא שמע דאמר וכו' ותמוה לפסוק כרבינו היה נוהג נדבי שמואל כן לתרומה לקולא.

עד הפרק. הכא שנאמע מלמעלה מכאן ואילך דכיון דמשום סרך תרומה בעלמא הוא דיו אם נטל כמה שנוגע במאכל דהיינו לפני מלמעלה: **לתרומה עד הפרק.** פרק השלישי והוא נגב הידו: **קידוש ידים ורגלים.** מן הכיור: **עד הפרק.** העליון מקום מכור היה והזכיר: **עד כאן לחולין.** מלמה היה נידו כמו שפירשתי: **ושמואל אמר.** פרק החולין והתרומה שין ולחומרא בפרק השלישי והוא שנגב היד: **משום דיכון הוא.** ורגיל בתרומה לפיכך החמיר על עלמו להזמרך לף בחולין כן כדי שיהא רגיל בה: **ומפנה.** לחלילה ובלבד שיהא מלטנפס ומלטמא: פקתא

עד הפרק [ה]קידוש ידים ורגלים במקדש עד הפרק [א]וכל דבר שחוצץ בטבילה בגוף חוצץ בנטילת ידים לחולין [ב]ובקידוש ידים ורגלים במקדש אמר רב עד כאן לחולין עד כאן לתרומה ושמואל אמר עד כאן בין לחולין בין לתרומה לחומרא ורב ששת אמר עד כאן בין לחולין בין לתרומה לקולא אמר בר הדיא הוה קאימנא קמיה דרבי אמי ואמר עד כאן בין לחולין בין לתרומה לחומרא ולא תימא רבי אמי משום דכהן הוא דהא רבי מיישא בר בריה דרבי יהושע בן לוי הוא ליואי ואמר עד כאן בין לחולין בין לתרומה לחומרא אמר רב [ג]נוטל אדם את שתי ידיו שחרית ומתנה עליהן כל היום כולו אמר להו רבי אבינא לבני פקתא

קמייתו פרניות כרוב ודורמסקין ונתן כר קפרא רשות לאחד מהן לנרך ובקוף אלו דבריס (שם דף נג.) תניא היו יושבים בבית המדרש היכיון מאור לפניהם בית הלל אומרים אחד מברך לכולן ובפרק ביצד מברכין (שם מב:) תנן נבי מוגמר לאחד מברך לכולן ויש לומר דשאני ברכה דלכמהלה שכל אחד מרויח בשומה ברכה שע"י כן מותרין לאכול ולהנות לפיכך מצטרפין לה אבל בקוף שכבר אלו לו מצטרפין והא דאמרינן בפרק ביצד מברכין (שם דף נ:) רבן גמליאל וחקנים שהיו מסובים בעלית ביריחו והביאו לפניהם כותבות ואלכוס ונתן ר"ג רשות לר' עקיבא לברך וקפץ וברך ברכה אחת מעין ג' היינו משום דר"ג לטעמיה דחביב להו כפא דקאמר התם כל שהוא מן המיניס רבן גמליאל אומר ג' ברכות ואע"ג דר' עקיבא ברבנן סבירא ליה לאמרי ברכה אחת מעין ג' לא בשביל להוליא כולם ברך אלא ברך לעלמו נקוד רם להודיע להם ההלכה ברבנן ומה שאין אנו נוהגין עכשיו לברך במהלה אחד לכולן אלא כפא לחודיה לפי שאין אנו קובעים עלמנו להסב על היין ועל הפירות ואפילו נבי פא תנן בכילד מברכין (שם דף מב.) היו יושבין כל אחד מברך לעלמו היכצד אחד מברך לכולן וגבי יין פליגי התם בגמרא (דף מג.) רב ור' יוחנן דרב סבר לף מהניא ליה היכצה ואיכא לאמרי לף בעיא היכצה ור' יוחנן אמר מהניא ליה היכצה ומיהו נרוך עיון דפסח המצה ממעט אמרי בברכה דלכמהלה ובגמרא ממעט דמיירי בברכה דבפוף ובפוף גבי מלמידי דרב לאמרי ניכול לחמא מהנה דיוק בתר דכריכו יתבי ובקא מבעיא להו היכצו אין לף היכצו לף או דלמא כו' ממעט דלכ"ע דברכה דלכמהלה הוה פשיטא להו דלף נבי היכצה לף נקמפקא לף נברכת המזון לבתר דכריכו ועוד דלף בברכה דלכמהלה פליגי רב ורבי יוחנן ברב מ"ם יין ממוגמר ואור לאחד מברך לכולן וי"ל משום דמוגמר ואור נף להם בבא אחת אחד מכל קנה דבהדיא תנן התם נף להם יין לתוך המזון אחד מברך לכולם ואע"ג דליכא למימר דבאי התם דמגו דמהניא היכצה לפת מהניא גמי ליין דהכי גמי מצי התם כי פריך ליה ברב מבריית דתורמין מ"מ הוה ליה לתקשויי טפי ברב ממתניתין ונשויי הכי אלא להכי פריך ליה ממתניתין דעל כרחך ליכי בברכה דמתהלה דומיא דיין שבתוך המזון אבל בבריית ע"כ ליכי בברכה דבסוף מדבעי היכצה ולפי זה בברכה דלכמהלה לף בעי לתקשויי דוכתא לף בפת ולף בשאר דבריס ובברכה דבסוף בעי לתקשויי דוכתא בין בפת בין בשאר דבריס דהלכה כרבי יוחנן ומיהו יש לייבב כולה מלתא בברכה דבתהלה והא דפריך ברב מבריית ולף מתניתין משום דמבריית פריך לתרי ליבי דרב ומה שאין נמתפקא תלמידי דרב עד אחר המזון לפי שבתהלה לף נאו בבא אחת להבר דינך אלא היו מתקבלין אם ליפא משם בבא אחת וכל אחד שהיה מגיע אם היה יושב ואוכל והיה מברך לבעלמו והא דמייתי אם רואה ממתניתין דמייתי בברכה דלכמהלה אע"ג דברכת המזון בשיס מלוה ליתקן בדכמהלה אחד מברך לכולם ומיהו נראין דברי מ"מ מייתי רואה דבי תלתי ניזול ויכול נהמא נדוכתא פלוגי כהיכצה למיל והוי קביעות וכבל מקום שהאחד מברך לכולם אין ברכה לחשובה אין ברכה לאחרונה אין מברך אחד לכולם עד דקניעי: **וכל דבר שחוצץ בטבילה חוצץ בנטילת ידים לחולין.** הקשה הרב ר' אברהם בן הרב ר' משה דכתובות במקוואות תניא בפרק ז' כל החוצץ בכלים חוצץ בגדה ובגר בשעת טבילה ובחולין אין חוצצין והכא קאמר לחוללין וי"ל דהכא מיירי בשאין בהם כדי שיעור שנעשה בהם ובתמירו בהלילה כמו בטבילה והתם בגיבה ומיירי אף במחוץ שנעשו על טהרת תרומה לגי התמירו וגריך ליזהר בשעת נטילה מטיט ובגק שנחת הפפורן דחוללין בטבילה כדמתן במסכת מקוואות (פ"ט מ"ב) וכל דבר שחוץ בטבילה גריך כמו כן ליזהר בנטילה לחלילה אבל בשיעור שהיו מקפיד אין לחוש בטבילה גמי היו חוש בטבילה דתלמידין בפ"ק דעירובין (דף ד:): **אמר** רב **עד כאן** לחולין ועד **כאן** לתרומה. כדקתני בבריית לחולין עד הפרק לתרומה עד הפרק כו' והיה מלחה רב נידיו ופירש בקונטרס דעד הפרק לחולין הוא פרק ג' שבתתע בתנעות ולתרומה עד הפרק שבנב היד ובקדוש ידים עד הפרק העליון מקום מבור היד והזכיר ולף לבה לפרק בקונטרס ותפיסת היד ור"ת פירש ע"ב לחולין פרק לחלון כמו [ז]שפירש רב שבת ולפירוש זה קשה בריית לבי שבת לבפירוש גריך לומר לבבי שבת דחולין ותרומה בפרק לחלון לקולא ומיהו יש לדחות לבתתע לחומרא היינו פרק שבנב היד כמו קדוש ידים ורגל בי שבת להקל בתתע לחומרא ולקדוש ידים עד העלילה אין לפרש כמו שפירש הרב ר' אברהם דחולין עד פרק שביני דבתתע ולתרומה עד פרק הלישי דבתתע בתנעות כל פיסת היד ולי נפסר לומר כן מדתניא בפרק החומר מקלי עלי שקורין קוד"ש בלע"ז והניח רואה ספסר הזהיר שכתוב שם אמר שמואל לחולין כל היד ולי נפסר לומר כן מדתניא בפרק החומר מקלי עלי (ערכין יט:) משקל ידי ומשקל רגלי עלי ר' יהודה אומר ממלא מדם חטת ומכניס ידו עד העליל ורגל עד התרכובה ופריך ויכיל עד העליל ורמינהו קדוש ידים ורגלים במקדש עד הפרק ומשני לתוריית עד הפרק בנדרים הלך אחר לשון בני אדם אלמא אין קדוש ידים עד העליל ומיהו יתכן פירושו לפי מה שמפרש שם העליל היינו ליטיל"ש והוא בית השחי מקום מבור הזהיר והכתף וכן פירש בקונטרס בפרק הזהיר (לקמן קלב:) בבל מקום שהר"ת דאמר נזנחים (דף יח:) ולף יתגרו ביזע אין מוגרין במקום שמזיעין לף למטה ממתניהם ולף למעלה מאליהם הלף כנגד גילי יריכים והיינו כנגד קוד"ש שהם דרך לחגור לפי שמקום שחי מדרכה הוא מקום זיעה יותר ועוד דמה שייך לומר ולף למעלה למעלה הוי ליתר ואין יתגרו שם ועוד דבערכין (דף יט:) קאמר ניד עד העליל ורגל עד התרכובה משמע דעליל נאמע ניד כמו התרכובה נאמע הרגל ועוד דבתהלות (פ"ל מ"ח) כשמועה רמ"ח מבריס קאני ל' בפיסת ניד שהם בכל אלבע שיש בקנה ושיש במרפק בתר בזרוע ומרפק בכתף משמע דמרפק הוא קוד"ש שכן הוא בסדר ומרפק ועליל בכל אחד להא בערכין (דף יט.) קאני ר' יהודה בתתיניתן דהתם מבניס ידו עד מרפקו ומרגום כל אלילי ידים ואין לפרש דקידוש ידים הוא עד בית שהאי דהיינו עד הבתף להא פריך בערכין ולתוריית עד הפרק והא נבי תפילין בתיב ידך ואמי דבי מנשה ידך זו קיבורת ומאני דתוריית קיבורת כו' קידוש ידים ורגלים בלבמה נמירי לה משמע דפרק דקידוש ידים ורגלים אין מגיע עד קיבורת וקיבורת מפרש רבינו שם קבורת בשר שבזרוע כמו (כ"ג דף ה.) קיבורת דאהרן שהוא לשון קבורת תמרים[ה]: **נוטל** אדם ידיו שחרית ומתנה עליהן כל היום. תימה דאמרינן בערבי פסחים (דף קו:) הטוטל ידיו לף יקדש משום דקידוש מפסיק בין נטילת ידים לפעודה ואמר בפרק לולי לבריס (ברכות נב:) ר"ה אומרים מוזגין כוס ואח"כ נוטלין משום דמיכף לנטילת ידים פעודה והשתא הא מועיל לבבי שלילי כל היום ואומר ר"ת דהני מילי בשאחתה שחרית ועוד י"ל דאע"ג דמועיל בבבי שלילי לבר לף שלף בשעת הדחק היינו אם לף מיס בשמוך לו אי נמי יש לו ולריך לבבריס אחריס: המי

ה) [ערכין יט: מוספתע דידים בפ"ב], ב) מכלן שיך עוד בע"ח, ג) [ע"כ שיך בע"ח], ד) [ל"ל שפרישית בבא שבת. מהר"ם], ה) [וע"ע תוס' שבת נב. ד"ה נמרפקו וכו'].

מוסף רש"י

קידוש ידים ורגלים במקדש עד הפרק. מקום מיכור הכף והזכיר (עדכין יט:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com